

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Lavoslav Mikus).

Velja za celo leto 4 K in se plačuje naročninam in serati naprej. Vsi rokopisi pisma in druge pošiljave naj se pošiljajo na uredništvo in upravištvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno petletno vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vin.

Štev. 17.

V Celovcu, v soboto, dne 20. avgusta 1910.

Leto III.

Razmere na Koroškem.

IV.

Oglejmo si še nekoliko kovačnico, kjer se kujejo verige za slovenske sužnje na Koroškem — mesto Celovec. Deželni predsednik je nemško-nacionalen od nog do glave in kakršen je gospod, taki so tudi blapci. Zatiranje slovenske narodnosti je njegovo načelo in tisto imajo tudi vsi deželni uradniki. Deželni šolski svet, ki odloča v vseh stvareh, se ozira povsod na mišljenje profesorjev in učiteljev. Na realki so vsi profesorji agitatorji. Ta je v tem, ta v onem nemškem društvu; na učiteljskem se gleda pred vsem na to, da se učitelji vzgajajo v nemško-nacionalnem duhu. Kako se odklanja slovenske fante, ki bi hoteli vstopiti v učiteljsko pripravnico; kako se pritiska na nje, če se kažejo Slovence, če se udeležujejo nedolžnih slovenskih prireditiv; kako se kaznujejo s slabimi redi, ali s tem, da se jim odtegujejo podpore, kako se nadzorujejo, je znano iz pre mnogih slučajev!! In kako se negujejo nemška društva na učiteljskem, na gimnaziji i. t. d. Kako sodelujejo nemški dijaki na raznih slavnostnih prireditvah, kjer se zbira denar za nemška obrambena društva, je tudi splošno znano. S kakšno mero se reže kruh na državnih in deželnih zavodih, je tudi znano in samo na Koroškem običajno. Vemo tudi, da so lansko jesen vse slovenske abiturijente z učiteljskega prestavili v popolnoma nemške kraje. Vrhutega je moral še vsak podpisati reverz, da ne bode politično deloval. A nemški učitelji imajo kakor prvo nalogo, da ponemčjujejo!

Slovinci smo bili vselej osamljeni, kadar je šlo za važne stvari. Zastopali so nas v državnem zboru vedno le Nemci in kako so delali pri ureditvi volilnih okrajev, kjer so nas razkosali, kakor staro cunj, je nam še v spominu.

Pogrešali smo takrat pomoči svojih bratov onstran Karavank, sami smo stali brez vse pomoči krutemu zatiralcu nasproti, bridko smo občutili to osamljenost.

Za časa volitev so nasprotniki delali z vsem svojim aparatom. Na eni strani so se nam dobri-

kali in hlinili, na drugi smo bili izdajalci domovine, razbojniki in bogve kaj še vse.

A ne samo v velikih momentih, kakor o volitvah, temveč neprenehoma dela ves nemški aparat proti nam, nas razjeda in komaj čaka trenotka, da bi padel zadnji slovenski Korošec. Na Dunaju v državnem zboru trdijo Nemci, da živijo s Slovenci v miru, da v deželi ni narodnega prepira, da tega netljo importirani «hecerji»; doma na Koroškem pa rusijo z vsemi peklemskimi sredstvi narodni mir. — Nemški časopis «Freie Stimmen» opazuje vsako gibanje Slovencev v deželi, če je le kaka nedolžna zabavica, že kriči o kranjskih hujšakah, ki suptajo mirne Slovence zoper Nemce; vse nemštvo je v nevarnosti in pozivlja vse, kar leze, v boj proti Slovincem. Torej še nedolžnih zabav si koroški Slovenci ne smejo privoščati. Vsaki najmanjši pojav v slovenskih krajih postavlja na noge «Bauerzeitung», «Freie Stimmen» i. t. d., da bljuje ogenj in žveplo na Slovence. To je tisti narodni mir, ki ga oznanja ren gat Dobernig pred svetom! Napisali bi lahko debele knjige o nasilstvih in brezprimeri krutosti tega furorja tevtonika, ki bi pričale pozneje svetu, v kakih razmerah so živeli koroški Slovenci.

Dopisi.

Iz velikovškega okraja Na dan konference, dne 23. julija 1910, so se sešli nekateri učitelji velikovškega okraja v «Narodnem domu» v Velikovcu. Ker je bil tamošnji nabiralnik C. in M. družbe pokvarjen, so poslali svotico 3 K 44 h, katera je bila namenjena v nabiralnik, po pošti C. in M. družbi.

Izpod Obirja. (Čebele.) Človek bi ne verjel, koliko čebel imajo Slovenci v tukajšem kraju. Vidi se to pa zdaj, ko jih vozijo čebelarji na ajdovo pašo. Minuli teden (7. do 15. avgusta) je šlo po cesti iz Zelezne Kaple vsak večer take, kakor bi nit vlekel. Pred Mklavcem je stalo po 8, 10 ali še več vozov nabasanih, s čebelami. Tudi po cesti, ki pelje skozi Apače, je šlo v soboto blizu 20 vozov čebel v ravnino. Da bi čebele le dobile veliko strdi na ajd! Dozdaj je bilo leto za čebele slabo.

Ždovlje pri Glinjah. Po našem rovu pride posebno letosnje leto ob vsakem deževju veliko

vode. Rov gre čez cesto, ki pelje na Borovlje. Tu pa ni nobenega mostu in nobene priprave, ki bi varovala cesto. Kdor hoče priti čez, mora gaziti čez vodo in voziti čez tako kamenje. Po tej cesti gre danna dan mnogo vozov in vendar se nič ne stori. Imamo sicer nemškega socialno-demokratskega poslanca, ali kakor se nam zdi, si ta misli, da je izvoljen zato, da pomaga nemškim nacionalcem. Za ljudske potrebe se dosti ne zmeni. Vozite, Slovenci, po kamenju kakor hočete, gazite vodo in pustite, da vam nanesse rov kamenje in pesek na travnike, kaj pa je to mar nemškemu socialno-demokratskemu poslancu!

Gallclja. Drava je letos zelo velika. Prve dni tega meseca je vzela seboj veliko Mostnikovo ladijo, katera je veljala 1400 kron. Ladija je bila priklenjena za jelšo. Voda je pa zdrla jelšo s koreninami vred in je nesla vse vkup naprej.

Apače. Letosnje leto pridejo vedno hudourni plazi po rovih iz Obirja. (Ljudje pravijo takim plazem tudi nakratko «rovi».) V soboto, dne 30. julija je prišlo hudourje. Dež je šel sicer le kratko časa, pa bilo je tako, da je pritekla po Vrhovnikovem rovu taka voda, kakor je Bela. Ta voda pritščala pa je pred seboj čudno veliko kamenja, peska in prsti, kakor plaz v vigredi. To kamenje je naredilo z peskom in prstjo vred veliko škode.

Velikovec. Celovski Prismodej je lahko vesel, ker ima zdaj kumpanjona v velikovškem dopisniku. Ne samo Prismodej, tudi naš velikovski dopisnik zna delati prismojene sklepe. Svetujemo «Miru», da se naj imenuje zanaprej namesto «edino glasilo koroških Slovencev»: «glasilo klerikalnih slovenskih zofistov».

Velikovec. «Korošec» je prinesel v 14. številki iz Velikovca par vrst, v katerih stoji, da imajo v «Narodnem domu» le klerikalne časnike (slovenske in nemške), da pa nimajo nobenega naprednega lista. Tudi je stalo v tem članku, da se v «Narodnem domu» gleda po strani Slovence, ki si upajo biti napredni, da se pa neguje nemškega kateheta Almerja. To je dejal «Korošec» in to reče tudi danes. Drugača tudi ne more reči, ker je to resnica. Povedali smo torej le resnico. Lisicijim ljudem kakor je «Mirov» dopisnik, pa resnica smrdi. Tudi jezik srbi tega mazača tako, da ne more biti tih, čeravno že vidi prej, da se bo osmešil, kakor hitro bo zazijal. In osmešil se je «Mirov» dopisnik, pošteno se je osmešil. Pravi: Ali bomo naročevali «mi» napredne časnike. — «Vam» jih ni treba naročevati, pošljite vaše denarje le klerikalnim listom, na vaše krajcarje napredni listi ne

PODLISTEK.

„Napišite prijateljici pismo...“

Kakor je znano, je provzročila pred kratkim časom v nravni Nemčiji veliko senzacijo — in skoraj ministrsko krizo vest, da je dal duhovnik-učitelj v bamberskem samostanu gojenkam nalogo: „Napišite pismo prijateljici, katera je izgubila svojo nedolžnost in se hoče vsled tega sama umoriti!“

Vsej nemški javnosti se je zdelo, da je to za samostanske gojenke nekoliko prehud tema; a v resnici se je pokazala istinitost starega izreka: „Castis omnia casta“ — čistim je vse čisto. Izdelane naloge gojenk, predložene posebni komisiji, so dokazale, da so deklice popolnoma nepokvarjene in da z malo izjemo niso razumele dane naloge.

Tako je napisala Liliya Trottel: „Draga mi Luci! Sklepam, da se ti je pripetilo nekaj groznega, ker si se odločila za samomor. Dosedaj se še nismo učile, na kak način izgubi devica svojo nedolžnost — ti pa to sedaj veš, prosim te torej, piši mi kmalu, še preden izvršiš samomor, kaj je pravzaprav to? Ali se to lahko zgodi deklici, ki je v samostanu? Ketti — veš, ta je

za tri leta starejša in med nami najbolj pametna — je pravila, da si gos, ako hočeš zaraditega obupati. Ali je to res neumnost? In se li to ne da na kak način popraviti? — Tudi z molitvijo ne? Veš, da Te ljubim in da bi ti iz srca rada pomagala; a nimam, res nimam nikakih izkušenj. Morda bi se lahko obrnila za svet do onega kadeta, s katerim hodiš? Pa ti se sramuješ moških, kajne? Ne obupaj torej in napiši mi, za kaj se pravzaprav gre. To mi je največja uganka pri vsej stvari. Nemara nimaš nobenega teka? Čutiš li kake bolečine? Ne pozabi in napiši mi takoj vse, in sicer od začetka! In ako bi Ti kdo nasvetoval kaj dobrega proti tej izgubi, tudi to mi napiši. Kaj, če bi se pripetilo kaj takega enkrat meni, magari še tu v samostanu? Sestra Filomena je pri vsaki izgubi stroga; takoj se huduje, tudi ako izgubi katera izmed nas iglo iz las Piši torej, piši, mnogo in prav kmalu! Poljubi Te Tvoja Lilli.“

Mici Teuerfest je napisala svoji prijateljici Luci tole: „Ne razumem dobro izgube Tvoje nedolžnosti; čitam sicer o tem v romanih, a vselej, ko bi moralo priti najlepše, je ali takoj konec poglavja ali stoji nekoliko pik. Spominjam se pač, da mati doma opominja služkinje: „Kadar začne punica v nedeljah zahajati na ples — lahko napravi križ čez svojo nedolžnost.“ Pride to torej

gotovo edinole od plesanja! Morda si se kje preveč razgrela in se prehladila? Pusti te neumne misli na samomor in vprašaj zdravnika — najboljšega specialista. Mislim, da se ne motim, da prav za take stvari so oni zdravniki za skrivne bolezni? Kaj bi to moglo družega biti?“

Charlotte Schmidt je bila že bolj izkušena, brez ozira na to, da se kaže v njeni nalogi še šolarski slog. Pisala je: „Deviška nedolžnost je zaklad, katerega ne smeš preveč zapravljati. So gotove device, katere jo ohranijo do smrti, nekatere pa ne. Tem pravijo ponesrečene device in zanje so ustanovljeni posebni zavodi, na primer: „Zavod za obrambo padlih devic“. Ako Ti lahko svetujem, Luci, pojdi v tak zavod, toda v boljši, zasebni zavod z ozirom na Tvoje dobre razmere! Življenja si nikoli ne smemo vzeti — to smo se učile v katekizmu. Torej ravnaj se po tem! Brala si tudi zgodbo o sv. Mariji Magdaleni. Mogoče, da Ti odpusti dobrotljivo nebo. Moli in delaj in ne napravi več kaj takega. Samomor je greh in provzroči staršem žalost. Tvoja odkritosrčna Charlotte.“

Betty Schreinerjeva je pisala: „Ko sem zvedela o izgubi Tvoje nedolžnosti, sem takoj mislila, da si morda čitala Hartlebna. Tega mi je prečastita sestra vzela in mi pri tem rekla, hočem li zapraviti svojo nedolžnost — in sedaj ga bere

reflektirajo, pač pa zahtevamo, da se naročijo za hramilnični denar ravno tako napredni, kakor klerikalni listi. Vi se niste plačali v posojilnico niti krone, vi tudi nimate do tega denarja nobene pravice. Kvečjemu cigansko pravico bi mogli imeti. Cigani si prisvajajo kako stvar na ta način, da jo vzamejo kratkoma za svojo last. Hranilnica, gostilna, sploh vse je obča slovenska last, last slovenskega ljudstva. Zato vama svetujemo, da se obnašate malo manj oblastno. Dosti žalostno, da vam moramo dajati tak pouk. Tako si prisvojuje, kakor smo že rekli, le cigan in za svojo last more imenovati ljudsko premoženje le nemoralen človek. Ne govorite torej več tako, drugače se bode pristevali ljudem prve ali druge vrste. Odločno pa protestiramo, da bi se naročevali za trdo prihranjene groše slovenskega ljudstva nemški časniki, pa bodijo ti še klerikalni ali napredni. Naravnost grdo bi bilo, če bi se podpirali s trdo prisluženimi groši slovenskega ljudstva nemški listi. Kar se pa tiče druge vaše trditve: da so klerikalni listi napredni, moramo vam priznati, da ste se izkazali tu kakor hudič, ki je rekel Kristusu: glej vse to ti dam, če padeš pred menoj na kolena in me moliš. Hudič je hotel biti Bog in vi hočete biti napredni. Napredni seveda radi tega, da bi vas molilo slovensko ljudstvo. Stoletja in stoletja je steklo slovensko ljudstvo pod nemškimi jarmom, pod grofi in menihi. Kaj pa da niste rešili, kaj da niste poznali prej slovenskega naroda? Zdaj, ko se hoče rešiti sam, zdaj se delate narodne. Le oglasite se zopet kmalu s tako prismojenimi sklepi, mi se vas ne vstrahimo. Imeli bomo še temeljite obračune, če vam drago.

Rikarjaves. (Junska dolina.) Ko je naš deželni poslanec izvedel o našem požaru, je prišel sem in si je ogledal pogorišče. Ubogi pogoreli Slovenci so se mu zelo smilili. Ko je gledal po žalostnem kraju in videl uboge ljudi in uboge otročiče, so mu stale solze v očeh. Odsel je tih, ves ganjen. Naš župan pa je dobil hitro po tem iz Celovca pismo. Bilo je od Metnica in je naznanjalo, da pride Metnic v kratkem zopet k nam. Tedaj pa ne pride prazen: prinesel ali pripeljal bode seboj kakih 20 tisoč kron. Pogorelci naj se zberejo pod vaško lipo ali pa v občinski pisarni in Metnic jim bo razdelil ta denar. Tu se ne bode gledalo na to, kakega misljenja je ta ali oni; vsak bo onako bogate obdarovan. — Primojduha, to vam pa rečem, gospod urednik: Metnic, ta je mož! Metnic pa tudi ma! Take vospude boma jaz voluv drugo bart. Grafenavarja ne volim. Kaj pa bo Grafenavar? Če bi tud' hotuv kaj dat', saj ne more, ko sam rōma kaj. Kuma 'no koze' ma, pa se ta je stucasta. Stucasta je, stucasta mora biti Grafenavarjova koza. Saj so 'meli njen rep naši sošōli v Galiciji tedaj pri volitvah. Res vidu sem ga jaz sam. Ga je pa bilo tudi lahko za videt', ker je bil razstavljen na hrbtu rajnega kovača. Kadar pridejo v Galicijo, recite, da ga vam pokažejo. Če ga niso djali v trugvo rajnemu kovaču, ga 'majo gotovo še zdaj hranjenega. Morebiti ga hranijo celo v «tajč» občinski pisarni, da ga boje pri volitvah spet vačili.

Velikovec. (Ustrelil se je.) Dne 7. avgusta je prišel v Velikovec Volmar Bohrer. Šel je v trgovino k Kultrarju in si zbral tam revolver. Potem je pa dejal trgovcu, da bi šla na vrt in poizkusila, kako kaj strelja je ustrelil dvakrat. Najprej trgovec, potem je pa streljal Bohrer. Ta ustrelil enkrat. Ko bi imel ustreliti v drugič, si pa nastavi revolver na sence in ga sproži tako hitro, da trgovec Kulterer ničesar ni zapazil. Kroglja je šla Bohrerju skozi sence in možgane, na drugem kraju ven in je švignila mimo trgovca Kultrerja, ki je stal ob Bohrerjevi

strani. Ustreljeni se je zgrudil in je bil takoj mrtev, trgovec se je pa seveda močno prestrašil. Volmar Bohrer je bil sin tistega Bohrerja, ki je za direktorja na velikovski meščanski šoli. Ta direktor ima še enega sina, ki je tudi učitelj in tudi Volmar Bohrer je bil za učitelja v Ovbréh pri Velikovcu. Kakršen nasprotnik Slovencev je oče, tak nasprotnik je tudi sin in tak nasprotnik je bil tudi rajni. Slovenski kruh pa diši seveda vsem Bohrerjem prav dobro. Prava nesreča je za Junske dolino, da se je vgnjezdila tu Bohrerjeva zalega. Morebiti bode zdaj pa vendar pobral direktor Bohrer svoja kopita iz Velikovca. Zeleli bi mu srečo pot in mu plačamo po vrhu še muto čez mest.

Junska dolina. Na slovenski zemlji smo, okoli in okoli prebivajo le Slovenci, če pa prideš v pisarne, čuješ le nemško lajanje nemškutarskih uradnikov. Pri vsem tem si upajo pisati «Stimce» o tem, da bi se naj obesil kruh Slovincem višje. «Stimce», povemo vam, da le lepo tiho bodite. Vi in vaša kompanija Slovincem ne bote obe ali višje krušne torbe, pač pa bo hodil lačen marsikateri vaših privržencev, kadar bomo začeli vlatiti Slovinci za tisto špago, na kateri visijo krušne torbe.

Ljubelj. (3. amom or.) Pred nekaj časom se je v naši dolini zastrupil 26letni Andrej Pucher, Voigtov logar. Bil je Nemec z Zg. Koroškega in je prestopil pred letom k protestantizmu, pred smrtjo pa je menda na pritisk staršev zopet postal katoličan. Vzrok smrti ni povsem jasn. Ljudje imenujejo karte, pijančevanje in sploh neredno življenje. Zpustil je pismo, katerega vsebina ni javno znana.

Ljubelj. (Strupeni sad ponemčevanja.) Kakor ostru luč v temo je posvetil žalosten samomor Voigtovega logarja v naše razmere. Vsak pošten človek vidi v tem sad nasilnega ponemčevanja. Vas gg. Rainerji, Riegerji, itd., ki se štejejo za tako inteligentne, vas krvoločnike, kličemo na odgovornost za to nedolžno žrtev. Mislili ste nam splesti iz vaših logarjev bič, ki bi nas gnal v nemški, lutovski tabor, udarec pa je padel na vas same nazaj, če imate le še trobico vesti. Vprašamo vašo črno vest, kakšen pošten popravek naj bi imeli vsi ti logarji, ki sedijo drug na drugem? Ali ni od nekdanj zadostoval eden? In živeli smo v miru in zadovoljnosti. Za vsako boro ovčico, ki smo jo gnali čez odmerjeno število na pašo, za vsako travico, ki jo je potrgala na prepovedanem mestu naša živina, ste nas tirali pred oblasti, da znosite nad nami svojo vsenemško jezico. Za tako plemenito in častno preganjanje ste vpregli vaše logarje, vi pritepenci in požrešniki! Vi jih priganjate k hudemu, vaši logarji morajo izdrževati vaše gostilne, zapeljevati našo mladino in delati na vaš ukaz vse, samo to ne, kar se poštenemu človeku spodobi. To je vam pokazal ta nesrečen uslužbenec se s smrtjo. S trupom gradite vsenemški most čez našo dolino, s trupom služite vašemu vsenemškemu bogu in v znamenju strupa se kaže vaša kultura in vaše prokletno delo. Naš rod pa je od nekdanj tu prebival, domačo zemljo z svojimi žulji obdeloval in ostal bo, tudi proti vaši strupeni volji.

Št. Jakob. (Metoda Smirašev.) Smiraši imajo navado, da napadajo vsakega narodnega Slovence, ki ni od pete pa do glave črn kakor so oni, tako dolge, dokler mu ne zagrenijo vsako udeležbo političnega življenja. Potem pa kažejo s prstom za njim in vpijejo ti hinavci: «vidite ga liberalca, nemškutar je postal». Mi smo sicer prepričani, da bo ta metoda Brejčevu stranko v grob spravila, še predno bo Breje z napolnjenimi žepi zapustil «tužni Korotan», vendar pa svetujemo mlečno-zobnemu prismojenemu fantalinu v uradništvu Smirašev, naj neha že enkrat s takim hinavskina

Paberki.

Ker Nemci pravijo, da Slovenci nimamo vseučiliških profesorjev za slovensko visoko šolo, zato bomo prosili, da nam dajo za predavanje slovenščine koroške šolske nadzornike. Če bo pa teh kateri zadržan, tedaj se naj pa pošlje namesto njega kakega nemškutarskega učitelja.

Ker Korošci ne razumemo pismene slovenščine, zato «Štajerc» na Koroško ne bode več hodil tiskan v slovenskem, ampak v nemškem jeziku.

V Celovcu bodo imeli žurnalisti ali časnikarji nekak kurs. O estetiki žurnalistike bode predaval gospod Lackner, urednik «Štajerca». Zato je pa nastal sedaj med Lacknerjem in med Linhartom strašen boj, Lackner namreč pravi, da je on najbolj poklican, da bi predaval na časnikarskem kurzu v Celovcu o «estetiki žurnalistike».

Koroški deželni šolski svet daje na svetlo svoj uraden list, ki se imenuje «Verordnungsblatt». Ta list prinaša seveda tudi protokole o sejah deželnega šolskega sveta. To pa redno šele štirinajst dni po seji. Slovenski učitelji so vprašali deželnega šolskega nadzornika, zakaj se list ne izda tako, da bi prišel na dan zapisnik dež. šolsk. sveta hitro. Gosp. nadzornik pa je naredil velike oči kot sova in je dejal: «Mar mislite, da imamo

sumničenjem; sicer se mu zma zgoditi, da mu mi pošteno poplačamo.

Podjuna. Po svoji kakovosti povsod znana kisa voda «Fettengupf», ki je bila v nemških rokah, je prešla v slovenske roke. Upamo, da v kratkem ne bo slovenske gostilne, ki bi ne nadomestila nemške kisle vode s slovensko. To je tembolj želeli, ker bode od tega lep dohodek imela slovenska obrambna društva. Tolsti Vrh je blizu železniške postaje Guštanj, kjer je pred kratkim kupil Slovenec Celestina graščine z obširnima gozdom.

Celovec. Celovski Slovenci so vendar enkrat dobili svoj lastni dom. Več ob svojem času.

Borovlje. Borovsko puškarsko strelsko društvo je že skoraj čisto razpadlo; na žeganje jih je prišlo v pondeljek samo še nekaj mandeljcev k sv. Jurkelnu kroat. Je pa tudi umljivo, da pod takim «hauptmanom», kakršnega ima društvo sedaj, ne more biti drugače. To je bilo svoj čas malo drugače in res lepo, kadar smo pod vodstvom najstarejšega puškarskega g. Tončka, ponosno korakali z godci in s starodavno zastavo Marije Terezije skozi Borovlje in po polju k sv. Jožefu. In ko smo na «vozi» oddali salvo in so godci zaigrali cesarsko pesem, tedaj nas je obdajala lepa množica ljudi; zdaj je pa tako, da človeka res srce boli, ko se spominja lepih starih časov. Gotovo so temu mnogo vzrok naši nemškutarji; saj se zavoljo njih ljudje vedno bolj sovražijo, namesto da bi se ljubili in radi imeli, pa se gledajo po strani. Proč torej z nemškutarji, ki jo gojita posebno rada tudi Maurer in Ogris, in gotovo bo tudi pri «Schützenkorpsu» postalo malo drugače.

Borovlje. (Tudi «fortšrit».) Naši, desetkrat pevcami, pa se vedno čez vse namero neumni tajčgesindete Slovena so ustanovili novo društvo, ki se imenuje «Unterhoserntalerbirthferajn». V odboru sedita doktor Muha in Herr Ritter von Sturm, ki je od mrtvih vstal, kakor sam pravi, ein karakter ohnegleichen.

Borovlje. Kakor znano, so združeni Slovenci in socialdemokrati pri odborovih volitvah v konsumno društvo popolnoma zmaga. V svoji onemogli jezi in pa da bi rešili Nemca Kladeja, so ustanovili nemškutarji svoje lastno konsumno društvo, h kateremu pa raznih v Borovlje privadranih Nemcev in od Sülmärke odvisnih domačinov nihče noče pristopiti. To pa naš mu davkarju ne da miru. Sakrot diese Windischen! In zdaj ti dela c. kr. davkar, ki je za vse stranke nastavljen in v katerega bi morale imeti zaupanje vse stranke, na vse svoje, sicer zelo slabe moči, na to, da bi pridobil nove člane za novo nemškutarsko društvo. Sploh mora ta človek povsod svoj nos imeti. Knödlbeisarji, Sülmärke, Schulverein itd. Mi bi mu pa svetovali, naj rajši doma svojo ženo vahta, to bo zanjega boljše.

Kapla v Rožu. Tu je umrl v 50. letu svoje starosti župnik in tehant borovske dekanije I. Ogris. Rajni je zapustil Ciril-Methodovi družbi 100 kron in je s tem obsodil grdo gonjo celovških fanatikov proti največji dobrotnici koroških Slovencev. Blag spomin posnemajta vrednemu rodoljubu!

Ilovlje pri Kotmarji vasi. Dne 31. jul. je bil naš rojak I. Štih p. d. Vrtičev v Ilovljah, nekak rajnega vzornega narodnjaka Martina Štiha p. d. Slemca v St. Janžu posvečen v mašnika. Veseli nas, da je pri tej priložnosti tako v Kotmarjevi kakor na Kanonhofu bilo videti lepo število slovenskih trobojnic; župnik Roter je čisto prav grajal postopanje neke družice, ki ni novomašnika pozdravila slovensko. Tudi mi želimo, da bi Jože sledil vzgledu svojega velikega sorodnika v Rožu. Hčerka znanega narodnjaka iz Kotmarevasi je nastopila, okrašena

sama. Niti v sanjah ne misli, da si vzameš življenje, pusti to reč. Pač pa sem slišala — ampak veš, od preprostih ljudi — da je najboljša, ako se deklica, ki izgubi svojo nedolžnost, kar najhitreje omoži. Zakaj bi se tako mudilo — ne vem; a ena mojih sestričen se je tudi tako hitro omožila in rekli so, da se je morala omožiti, kajti — no, veš — isti slučaj kakor pri Tebi. Vidiš in je popolnoma srečna, tudi po tej izgubi. Na vsak način je ta stvar nekako v zvezi s poroko. Vprašaj mater — to je najboljša!

Kitty, za tri leta starejša od drugih, je obdelala nalogo z drugega stališča: «Luci, Ti si pa vendar čisto nemoderno dekle! Ako bi rekla, da se hočeš vtopiti, ker si kupila pred mesecem Chanteclere in ga zaradi slabega vremena ne moreš dati na glavo — bi Te razumela. Toda zaradi take nemarnosti! V najneugodnejšem slučaju se obrneš do gospe R. Engelmacherin in še v hujšem slučaju — ako bi Te ne hotel vzeti — do advokata. Nekoliko neprijetnejše bi bilo, ako bi bila ona izguba spomin iz samostana. In naj je to tako ali tako, eno uslugo mi naredi in piši mi: «Ni mi treba biti ljubosumna na patra Bonaventuro, ki nam je dal to nalogo.»

Diavolo (Nar. Listy, 22. 7. 1910.)

«Verordnungsblatt» za slovenske učitelje? Kaj še. Ta je v prvi vrsti zato, da sa podpira Kleinmayerjeva tiskarna, ki bi pri znani objektivnosti drugače ne izhajala, v drugi vrsti je pa list tudi za to, da se more jezditii «amtsšimla». Kar se tiče učiteljstva, moram pripomniti, da imamo itak dovolj uradnih in poluradnih «auskunftei» za nemške in nemškutarske učitelje, tako da izvedo ti hitro vsak ukrep šolsk. sveta. Slovenski učitelji pa so nam malo mar. Če hočete biti deležni naših «auskunftei» in drugih naših ugodnosti, tedaj postanite nemškutarji.

Slovenci so vprašali gosp. deželnega šolskega nadzornika, zakaj prinaša «Verordnungsblatt» tako pozno razpise učiteljskih mest. Gosp. nadzornik pa je dejal, da si naj slovenski učitelji naročijo rajši «Klagenfurter Zeitung», namesto da bi podpirali Ciril in Methodovo družbo. Sicer so pa razpisana učit. mesta v prvi vrsti za Nemce, v drugi za nemškutarje in v tretji vrsti šele za Slovence.

Mohorjeva družba bode kupila v Novem Jorku hišo in bode napravila tam nekak «Slovenski dom». To pa zato, ker vržejo v Novem Jorku Slovence iz vsake gostilne. V Celovcu tak dom ni potreben, ker celovski Nemci skačejo same kulantnosti okoli Slovencev.

s slovenskim trakom; v tem naj jo posnemajo v prihodnje pri sličnih prilikah tudi druge deklice, ki hočejo biti Slovenke.

Borovlje. (Kulturno delo?) Po Borovljah se goni neka duhal, ki misli, da sme uganjati vse, kar je drugim prepovedano, nadebudni sinčki ljudi, ki živijo zgolj o slovenskem krubu ter sedijo pri skledah, katere jim morata polniti slovenski delavec in kmet. Dolgo smo mirno gledali lumparije in hudobije, ki so jih uganjali ti smrkolini pod patronanco svojih očetov, kojih eden je bil vržen iz občinske pisarne v Železni Kapli, drugega so zapodili v Celovcu iz policijske službe, tretji pa se je potikal tako dolgo pijan po svetu, dokler ga pijača ni prinesla v Borovlje. Naši občinski očetje so vsem trem rekli «gut», in sprejeli jih v službo. Mladiči teh treh tičkov so se spravili torej po vzgledu svojih očetov na «kulturno» delo ter ometali v sredo, dne 17. avgusta hišo, ki je last hramilnice in v kateri ima «Sokol» svoje društvene prostore, z blatom. Ne dovolj, da so s tem onesnažili zunanost hiše, metali so blato celo skozi okno v prtilično sobo, Ravnali so čisto po vzgledu starih — kako že pravi nemška pesem: Kakor so peli stari, čivkajo mladi — toda to nam ni dovolj! Zdaj smo ptičke ujeli na lim ter jih izročili oblasti. Zadnji čas je, da se pristržeje tem smrkovim fantalinom peruti, oženem pa tudi dolgi jeziki, s katerimi se zaletavajo vedno ob mirne slovenske prebivalce. Če tu oblast ne poseže vmes, odkrito povemo, da si poiščemo pot miru in pravice sami, posledice pa naj si obesijo oni gospodje na nos, ki govorijo vedno o nemški kulturi, katero si najbrž predstavljajo v pivu in žganju.

Od nekod. Kdor potrdi in dokaže, da je sledeče vse pravilno pisano, postane takoj deželni šolski nadzornik na Koroškem: „Hier in schönengrinen garten, tu ih meine liebe eltern barten, fünf Jahre bar ih alt, liebe eltern kumc, cu mir bald. — Auf bider sehen.“ (Povzeto po nekem nagrobnem napisu.)

Kapla ob Dravi. Umril je obče spoštovani gospod I. Ogriz, dekan v Kapli. N. p. v m.!

Borovlje. Naš novi občinski odbor obstoji iz članov, od katerih jih dve tretjini kima, ena tretjina laja. Trmovci — havkovci. No pa hajl!

Borovlje. Pretekli teden sem srečal nekega fanta, starega kakih 20 let, ki se mi je res prav iz srca smilil, kajti bil je že čisto na kupu in suh ter bled kakor skala. Ker srečam potem nekega starega znanca in ga vprašam, kdo je ta človek, boljše rečeno ta smrt, ki gre ravno pred nama tam gor po klancu. V moje veliko začudenje mi pripoveduje znanec sledeče: Ta pobalin je graver pri gospodu Winklerju, privandranec iz Nemčije, pravi vzor, kako se mora v tujini, kjer so pravi zabiti osli, dolgove delati. Pravil mi je, da ima že nekaj 100 kron napuflanih po Borovljah in sedaj nikjer ne dobi več kaj jesti, če ne pokaže že poprej denarja, ker mu pa tega vselej primanjkuje, nič več ne je in radi tega je podoben že bolj smrti kakor človeku. Razen tega ga pa še „kelnarce“ vsak dan nadlegujejo, in ko pride sobota, ko bi imel kaj „potegniti“, že stojita pri g. Winklerju na vsaki strani dva poslanca od dotičnih gostiln, ki pobašeta potem zaslužek celega tedna. In ta g. Klet je menda tudi član svetovnoznanega društva „Edelweiss“. Če so pri tem društvu tako odlični gospodje zraven, potem pa res častitamo temu slavnemu društvu. Stari znanec mi je obljubil, da mi pove prihodnjič, ko bo imel več časa, še o nekaterih članih kaj veselega.

1830 — 1910.

Naš cesar Franc Jožef I. je slavil 18. avgusta svoj 80. rojstni dan. V celi državi so povodom tega izrednega veselega dogodka slavili ta dan kar najslavnejše. Tudi mi koroški Slovenci se pridružujemo tisočerm in stotisočerm iskrenim željam: Vsemogočni naj nam ohrani ljubljene vladarja še mnogo let, čillega in zdravega v blagor in prospeli vseh državljanov!

Narodne zadeve.

Narodna pridobitev. Neki slovenski konsorcij je kupil vrecle kisle vode s posestvom vred na Tolstem vrhu, četrť ure od Guštanja in pol ure od Spodnjega Dravograda na Koroškem. Dosedanji lastnik je bil Nemeč. Velike narodne važnosti je, da je prišlo to posestvo v slovenske roke. Tolstovrška slatina je izborna namizna in zdravilna kislavoda, ki je zelo razširjena. Rabijo jo z velikim vspedom po bolnicah in klinikah, pa tudi po gostilnah in hotelih je zelo priljubljena, ker ima zelo mnogo natriumklorida, natrona, magnezije, apna i. dr. v zvezi z ogljikovo kislino. Ni ostra voda, kakor so nekatere kisle vode, temveč je zelo prijetnega okusa in jako osvežujoča in okrepujoča pijača. Torej jo bolnim in zdravim priporočajo zdravniki in je bila odlikovana na mednarodni razstavi v Inomostu l. 1896 in na zdravstveni (higienični) razstavi na

Dunaju l. 1899. Slovenski gostilničarji, hotelirji in zasebniki, naročajte odslej le Tolstovrško slatino (pošta Guštanj na Koroškem). Priporočamo to kislavodo, ker je res izborna in ker dobe del čistega dobička naše narodne naprave. Slovenke in Slovenci, zahtevajte vsepovsod le Tolstovrško slatino!

Boj za Dičjo vas poleg Beljaka. Ko je Schulverein izvedel, da zgradi družba sv. C. in M. trirazrednico v Dičji vasi, spravi je na noge vse, kar nemškega in nemčurskega grede okrog te točke, in takoj nakazal 52.000 K za nemško šolo v Dičji vasi. Da bi nerazsodneže preslepil, je ukrenil, da naj bo njegova nova šola — dvojezična (utrakvistična). Upamo, da nam bodo zvesti ostali slovenski kmetje iz bližnjih vasi in da ne bodo svojih otrok vrgli nemškemu zmaju v žrelo.

Slovanska vzajemnost je doživela zopet žalostno poglavje, ko je šlo za podržavljenje čeških šol. društva „Komenskega“ na Dunaju ali vsaj za podporo 100.000 K zanje. Predlog, ki je meril na to, je propal; proti so glasovali nekateri Poljaki, tudi šest hrvatskih dalmatinskih poslancev ni bilo priglasovanju. Tako si sami kopljemo grob.

Zaupni shod narodno-radikalnega dijaštva 6. 7. in 8. septembra v Ljubljani, Mestni Dom. V kratki dobi svojega obstoja, si je pridobil narodni radikalizem med slov. dijaštvom veliko večino, v slovenski javnosti sigurna tla in velik vpliv. Program, ki se je postavil na l. shodu 1905 v Trstu, naj se na shodu v Ljubljani 6. 7. in 8. sept. poglobi in razširi. Dnevni red izpolnjuje sledeče programatične točke: 1.) Versko vprašanje. 2.) Narodnostno vprašanje. 3.) Gospodarsko vprašanje slov. naroda. 4.) Njegovo socialno vprašanje. 5.) Naše stališče napram politiki in političnim strankam. 6.) Organizacija. 5. sept. ob 8. zjutraj se skl. cujejo k seji programatični odseki. Pozivljamo vse narodno-radikalno dijaštvo, naše starešine in vse one, ki soglašajo z narodno-radikalnim programom in z njim simpatizujejo, da se shoda polnoštevilno udeležo. Vsak udeleženeec naj se prijavi pri: «Prosveta» Mestni Dom, Ljubljana, da se mu dopslje izkaznica. Istotam se dajejo tudi vsa potrebna pojasnila in informacije. Eksekutiva nar.-rad. dijaštva.

Svetovna politika.

Naš cesar naj bi bil posredoval pri vatikanu glede Španske. Kakor izjavlja sedaj minister zunanjih zadev, ni istina, da bi se bila španska kraljeva vdova obrnila tozadevno na našega cesarja.

Hrvatski sabor bo razpuščen, dne 22. t. m. Ban Tomažič ne more več izhajati s sedanjo večino. Zato bo sabor razpuštil ter razpsal nove volitve. Obenem bo izkušal na Khuenovski način sedanjo večino razbiti ter si isto ustvariti iz samih madžaronov.

Ogrski državni zbor je bil minulo soboto do 27. septembra odgoden.

Španskim klerikalcem prede precej huda. Za minolo nedeljo so napovedali velikanske demonstracije v San Sebastianu in Bilbao. Pa so se še ob pravem času izpametovali. Sploh pa, kakor vse kaže, špansko ljudstvo vobče ni tako klerikalno, kakor bi to radi imeli naši klerikalci. Na jesen hoče predlagati španski ministrski predsednik Kanales ločitev cerkve od države. Torej bomo tudi v tem pogledu v Avstriji zopet zadnji.

V **Teheranu** v Perziji so se vršili krvavi ustaski boji. Vojaštvo je rabilo strojne puške, a vendar je trajal boj pozno v noč in je bilo na obeh straneh mnogo ranjenih.

V **severni Ameriki** so zopet hude rabuke med belokožci in zamorci. V mestu Palestine je bilo ubitih dvajset zamorcev in pet belih. Tristo oboroženih zamorcev iz sosednjih mest je odšlo svojim rojakom na pomoč. V mestecu Andersen so ubili najmanj 18 zamorcev, po nekaterih vesteh pa 30.

Nova perzijska vlada je predložila parlamentu program, ki obsega: Nameščenje svetovalcev iz zunanjih držav, preložitve močne vojaške čete v glavno mesto, da se more po potrebi vojaščina odposiljati v pokrajino; reforma sodišč; ustanovitev kasacijskega sodišča. Na vprašanje o tuji vojaščini, ki je v deželi, je minister za zunanje zadeve odgovoril, da bodo te čete kmalu zapustile Perzijo.

V **Honduras v centralni Ameriki** je bil v pondeljek pri La Criba bitka med revolucionarji in vladnimi četami, v kateri je padlo 100 mož; dvesto je bilo ranjenih.

Korošci! Naročajte, priporočajte in razširjajte vaš list! — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega naročnika! — Bodite povsod širitelji njegovega poštenega prizadevanja!

Gospodarska vprašanja.

Sredstvo proti rji. Že leta 1817. je dvorni svetnik Osiander v Cöttingu kazal na dejstvo, da se žebjev, ki so ležali celo stoletje v bližini oglja, ne prime rja. To dejstvo so sedaj iznova potrdili, ko so našli železje iz rimskih časov blizu Solnograda. Nekaj žebjev je bilo povsem razjedeni, dočim so bili drugi kljub 2000 letni starosti popolnoma ohranjeni. Preiskava je dognala, da se bili ohranjeni deli med rujavim premogom. Sedaj se bode torej moralo železju, ki ga bode kdo daleč poslal, pridjati rujavega premoga.

Pognojenje sadnega drevja v poletju dobro vpliva na razvijajoče se sadje in drevju koristi tudi za prihodnje leto. Okrog drevesa se skoplje 30 cm globok jarek, a ne v bližini debla, ampak v daljavi drevesnih vej. Ta jarek se napolni z bolj redkim gnojem ali z gnojnico. Za močno drevo je treba 150 do 200 litrov tekočine. Ko tekočina zleze v zemljo, potresemo v jarek pepela in ga nalahko pokrijemo z zemljo. Ako natresemo še krog drevesa do jarka dobrega kompostnega gnoja, se nam bo trud obilo poplačal.

Sol naj se daje živini redno vsak dan. Sol se spremeni v želodcu v solno kislino, ki razkroji hrano in pospeši prebavo. Nekateri dajo sol vsakih 8 ali 14 dni. To je slabo. Kaj bi rekli, če bi nam dajali neslano jed, koncem tedna pa bi vrgli v skledo kar pest soli. Čim slabša je piča, temveč soli rabi žival. Srednja goved rabi 15—20 g (1½ do 3 deke), prašič 4—8 g, konj 7—15 g na dan. Za vsako glavo govedi treba tedaj na mesec okoli ¾ kg soli. Najboljše je kupiti živinsko sol, ker je ceneja. Sol je potresti med rezanico seno ali otrobe, pa tudi kar v jasi, da jo žival liže. Najboljše je, da se meša sol sproti med krmo.

Karbolinej je najboljše sredstvo za ohranjenje lesa. Voz, plug, brano, čebeljak, leseni plot se izplača namočiti s karbolinejem pred uporabo. Karbolinej brani les pred trohno, pa tudi pred drevesno gobo, tudi je dobro sredstvo za razkuženje hleva. Na 5—6 kvadratnih metrov lesa se porabi 1 kg karbolineja, zato pa tudi drži tak les 3—4 krat dalj kot tak, ki ni namočen v karbolineju.

Dežnike lahko dolgo ohranimo dobre, če ravnamo z njimi takole: Moker dežnik zaprt, a ne zvit se postavi s kljuko navzdol. Ko se je odkapljal docela, se šele sme razpreti, da se posuši. Kdor tako ravna, bo ohranil dolgo dobro palico in ogrodje, ki pri napačnem ravnanju rado zarjavi in strohni.

Smolo spraviš iz žage, če se je med žaganjem oprjela zob, ako jo pomočiš z mešanico petroleja in navadnega olja. Mešanica mora vsebovati le ¼ olja.

Prašiči, ki so vedno zaprti v temnem svinjaku, pomčajo mnogo krme v gnoj, skoro polovica krme se uniči. Spuščati jih je treba že iz tega vzroka na pašo. Kolikor stane paša, se bo prihranilo lahko na krmi, v hitrega bode še ostali zdravi in se bodo lepo redili.

Zelje poškodejejo rade gosenice kapusovega belina. Uspešno se da rabiti zoper to golazen živinsko sol. V to svrhu je treba zvečer potresti s soljo gredice, kjer raste zelje, da jo čez noč raztopi rosa. Takih gredic gosenice ne obiskujejo. To postopanje se po potrebi in ob primernem vremenu lahko večkrat ponavlja, saj je sredstvo ceno in neškodljivo.

Raznoterosti.

Na **Ruskem** razsaja huda kolera. Umrlo je doslej že nad 30.000 ljudi.

Koliko se zvaril na Koroškem piva? Leta 1909 je bilo na Koroškem 36 pivovarn. Te so zvarile vse skup 246.348 hl piva, to bi bilo za 985.392 takih sodov po 25 litrov. Leta 1908 se je zvarilo na Koroškem 257.173 hl piva, l. 1907 285.005 hl, l. 1906 267.925 hl, l. 1905 259.288 hl, l. 1904 251.890 hl, l. 1903 250.426 hl. Iz teh števil je razvidno, da se je popilo in zvarilo od leta 1903 do leta 1907 vsako leto več piva. Od leta 1907 pa gre navzdol. To je povzročil davak, ki se je naložil leta 1907, posebno pa bojkot socialnih demokratov.

Kolikor nese državi tobak. V Avstriji je tobak (tobak, cigare, cigarete) državni monopol. To se pravi: le država sama sme saditi tobak, delati cigarete itd. in le država sme zopet prodajati te stvari ali pa tisti, kateremu dovoli to država. Ta tobačni monopol nese državi lep denar. Leta 1908 je skupila 265.709.183 kron. Izdala je pa za pridelovanje tobaka, za narejanje cigar itd. le 99.370.059 kron. Imela je dobička torej leta 1908 pri tobaku (cigarah itd.) 166.339.124 kron. Vsi posestniki njiv, travnikov, gozdov (kar jih je v Avstriji) ne plačajo državi toliko davka, kakor ji daje prostovoljni plačevalci davka: kadilci.

Kolikor žandarjev je na Koroškem. Zanimivo je vedeti, da je na Koroškem ravno toliko žandarjev, kakor je v letu dni. Ti žandarji seveda precej

Listnica uredništva.

Podlistek «Lov na srnjake» je došel za to pot prepozno. Pride zanesljivo prihodnjič. Hvala!

stanejo, pa vendar plača gotovo vsak rajši tudi ta davek in je brez skrbi po dnevu in ponoči, kakor pa da bi moral biti vedno v strahu pred tatovi, reparji itd.

Bobnalo se ne bo več. Vojna uprava se je odločila za to, da odpravi boben pri skupni

vojski. Vsaka stotnija bo imela v času vojne mesto bobnarjev po 4 trobentače, ker se današnji ne bi mogli čuti signali z bobnom ter ker bobnarji ne morejo nositi in rabiti puške. Ti torej so bili izpostavljeni sovražniku brez orožja. Kaj, če bi odpravili še kaj več vojaškega.

Mesto zgorelo. Kakor poročajo iz Halifaxa v Kanadi, je mesto Campelltown popolnoma zgorelo. 4000 ljudi je brez strehe. Campelltown je središče kanadske lesne trgovine. Velikanska skladišča lesa so zgorela. Zgorel je tudi en otrok. Škoda znaša okoli 20 milijonov K.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 5.000.000.

Rezervni zaklad K 500.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menio. :: Borzna naročila.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 52—58

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Smešnice.

Trinajst. Zobozdravnik: Zakaj naj vam istrgam še en zob? Saj so vsi zdravi!

Gospa: Zato, ker jih imam sedaj ravno «trinajst». Eden mora še ven!

Samozavesten. Bogatin (k sodniku): Kazen plačam. Koliko je?

Sodnik: To ne gre — denar ne zadostuje!

Bogatin: Tako? Koliko pa mislite, da imam?

Doma bolj poceni. Tujec (ko mu prinese zdravnik visok račun): Verujte mi gospod doktor, da sem zelo vesel; doma bi moral za toliko denarja bolehati najmanj 8 tednov, tukaj pa je zadostovalo 14 dni.

Ščetinast ženin. Amica: Kaj si podarila svojemu ljubemu k godu?

Micka: Predplačilni list od brivca.

Ljubosumna. Gospa mesarjeva: Ti, Franc, vsakokrat pridaš farovski kuharici še polovico srca; morda ima to biti tajno priznanje ljubezni!

Priznanje. Gospodična: Bežite s ponudbo, vi imate zmerom več deklet za norca!

Mladenič (goreče): Prisežem, gospodična, da ste sedaj vi edina!

Slovencl, ne zablje družbe
SV. CIRILA IN METODA!

Edina slovenska kislava voda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborna zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, boleznj v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborna zdravilna, temveč tudi osvežujoča

namizna kislava voda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. 8 12—1

Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške slatine**, pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovencl! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edno slovensko kislavo vodo.

:: Našim rodbinam priporočamo ::

Kolinsko cikorijo.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba Peter Wernig 52—4

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Varstvena znamka: „SIDRO“

Sinement Capsici comp.,

namomestek za 38

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot izvrstno, bolečine tolažeče in odvajalno vmetenje pri prehlajenju i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1'40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvorne steklenice in škatlje z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvorni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlategem leu“

v Pragi
Elizabetna ulica št. 5, nova.

Razpošiljatev vsak dan.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji denarni zavod za nalaganje denarja na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4, od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti **prilpisuje dvakrat na leto** h kapitalu in sicer 30. rožnika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje Mestna hranilnica sama, tako, da dobi vsak vložnik 4 K 25 vin. od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto.

Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjsko v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev potrjenih pravil **mesto Radovljica** z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, ki znaša sedaj čez 200.000 K.

Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge izmed vseh drugih denarnih zavodov na Gorenjskem. Zato nalagajo c. kr. okrajna sodišča in drugi c. kr. uradi vse vloge nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici.

Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama.

Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštno položnico, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane torej še vedno 300 K dolžan. **Dolžnik Mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 vin. manj.**

Nadalje dovoljuje posojila tudi na menice in proti zastavi vrednostnih papirjev.

Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod na Gorenjskem.

Kdor želi najeti posojilo ali dobiti kaka druga pojasnila, zglasi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajnega sodišča, kjer se uraduje **vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne** razen ob nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.